

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De probis Episcopis, ac Dei mandata seruantibus. cap. xxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

A misericordiam impertire in animum inducis, eorum te misereat, quibus iniuriam inferis. Etenim is demum pius habendus est, non qui multis misericordiam prestat, sed qui neminem iniuria afficit. Quocirca si misericordiae munus obire in animo habes, de iustitiae fructibus id facito.

Si pauperibus spargis, quae tua sunt, sparge. Etenim aliena xizaniis acerbiora sunt. Agram enim colis, quem metere non potes.

De mancipibus, & iis qui se in alienas lites iniiciunt. CAP. XXIIII.

ICVT qui apprehendit auribus canem: sic qui tunc impatiens, & *Prov. 26.* commiscetur rixae alterius.

B Confilium improborum iniqua vult: delere humiles in sermonibus iniustus, & dissipare sermones pauperum in iudicio. *Esa. 10.*

Qui persequitur operis conductionem, incidet in iudicium. De negotio *Eccli. 29.* quod tibi necessarium non est, ne litiga. *ii.*

De probis Episcopis, ac Dei mandata seruantibus. CAP. XXV.

C **H**OMO qui habuerit maculam, non offeret panem Deo suo, nec *Leuit. 21.* accedet ad ministerium eius: si caecus fuerit, si claudus, si vel paruo vel grandi vel torto naso, si fracto pede, si manu, si gibbus, si lippus, si albuginem habens in oculo, si iugem scabiem, si impetiginem in corpore, vel herniosus. Non accedet offerre hostias Domino, nec panem Deo suo. Vescetur tantum panibus qui sunt in sanctuario: ita duntaxat, vt intra velum non ingrediatur, nec accedat ad altare. Meretricem & pollutam non accipient: quia sancti sunt.

Sacerdotes tui induantur iustitiam: & sancti tui exultent. *Psal. 131.*

Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera. *Pro. 27.*

Pascite oves occisionis, quae qui possederant, occidebant, & non dolebant: & *Zach. 11.* vendebant ea, dicentes: Benedictus Dominus, diuites facti sumus: & pastores eorum non parcebant eis.

D Fili hominis, speculatorem dedi te domui Israel: & audies de ore meo verbum, *Ezech. 3.* & annuncabis eis ex me. Si dicente me ad impium, Morte morieris, non annunciaueris ei, neque locutus fueris, vt auertat se a via sua impia, & viuat, ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requira. Si autem annunciaueris impio, & ille non fuerit conuersus ab impietate sua, & a via sua impia, ipse quidem in iniquitate sua morietur, tu autem animam tuam liberaasti. Sed & si conuersus iustus a iustitia sua fuerit, & fecerit iniquitatem, ponam offendiculum coram eo, ipse morietur: quia non annunciauisti ei, in peccato suo morietur, & non erunt in memoria iustitiae eius quas fecit: sanguinem vero eius de manu tua requiram. Si autem tu annunciaueris iusto, vt non peccet iustus, & ille non peccauerit, viuens viuet, quia annunciauisti ei, tu autem animam tuam liberaasti. *34.* Vinum non bibet omnis sacerdos, quando ingressurus est atrium interius. Ex omnibus primitiis vestris erit sacerdotibus.

Qui sancte sancta custodierint, iustificabuntur: & qui ea didicerint, defensionem inuenient. *Sap. 6.*

Noli querere ab homine ducatum, neque a rege cathedram honoris. In tota *Eccli. 7.* anima tua time Dominum: & sacerdotes illius admirare. In omni virtute tua dilige eum qui te fecit: & ministros eius ne derelinquas. Time Dominum, & honora sacerdotem, & partem da illi, sicut mandauit tibi Dominus. Rectorem te posuerunt? Noli extolli: esto in illis tanquam vnus ex ipsis. Curam illorum habe, *32.* & sic considera, & omni cura tua explicita recumbe: vt lateris propter illos, & ornamentum gratiae accipias coronam.

O

Mat. 16. Cum venisset Iesus in partes Samariæ Philippi, interrogabat discipulos suos, F
dicens, &c.

10. vlt. Dixit Iesus Petro: Simon Iona, diligis me plus his? &c.

Luc. 22. Facta est contentio inter discipulos, quis eorum videretur esse maior, Iesus au-
tem dixit eis: Reges Gentium dominantur eorum, & qui potestatem habet inter eos,
benefici vocantur. Vos autem non sic: sed qui maior est inter vos, fiat ut iunior, &
qui præcessor est, sicut ministrator. Nam quis maior est? qui recumbit, an qui mini-
strat? Nonne qui recubet? Ego autem in medio vestrum sum tanquam qui ministrat.

12. Beati serui illi, quos cum venerit dominus, inuenerit vigilantes. Amē dico vobis,
quod præcinget se, & faciet illos discubere, & transiens ministrabit illis. Dixit
Dominus: Quis putas est fidelis dispensator & prudens, quæ constituit dominus G
super familiam suam, ut det illis cibum in tempore? Beatus ille seruus, quem cum
venerit dominus eius, inuenerit sic facientem. Verè dico vobis, quia super om-
nia bona sua constituet eum.

Act. 20. Contestor vos hodierna die, quia mundus sum à sanguine omnium vestrum.
Non enim subterfugi, quominus annunciarè omne consiliū Dei vobis. Attēdite
ergo vobis ipsis, & vniuerso gregi, in quo posuit vos Spiritus sanctus regere Ec-
clesiā Dei, quæ in sanguine suo. Ac nūc, fratres, commendo vos Deo,
& verbo gratiæ ipsius, qui potens est superædificare, & dare hæreditatē in sancti-
ficatis omnibus.

1. Thess. 2. Sic loquimur, non tanquam hominibus placētes, sed Deo, qui probat corda. H
stra. Non enim aliquādo in sermone adulationis fuimus, sicut scitis, neque in oc-
casionē avaritiæ, Deus testis est, neque quærentes ab hominibus gloriā, neque à
vobis, neque ab aliis: cum possemus vobis oneri esse, tanquam Christi Apostoli.
Sed facti sumus in medio vestri, tanquam si nutrix foueat filios suos.

1. Tim. 3. Si quis Episcopatū desiderat, bonum opus desiderat. Oportet enim Episcopū
irreprehensibilem esse, vnius vxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, hospi-
talem, doctorem, non vinolentum, nō percussorem, sed modestum, non litigio-
sum, non cupidum, suæ domui benè præpositū, filios habētē subditos cum omni
castitate. Si quis autem domui suæ præesse nescit, quomodo Ecclesiæ Dei dilige-
ntiam habebit? Non neophytum, ne in superbiam elatus, in iudiciū incidat diabo-
li. Oportet autem & illum testimonium habere bonū ab iis qui foris sunt, ut non I
in opprobrium incidat, & laqueum diaboli. Manus citò nemini imposueris,
nec consentias peccatis alienis. Te ipsum castum custodi.

Tit. 1. Oportet Episcopū irreprehensibilem esse, tanquam Christi Apostolū, & dispē-
fatore, nō arrogantē, non iracundū, non vinolentū, non percussorē, non turpis
lucris cupidū, sed hospitalem, probum, pudicum, iustum, sanctum, continentem.

3. Nemo adolescentiam tuā contemnat. Admone illos principibus & pote-
statibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse.

1. Pet. 5. Pascite qui in vobis est, gregem Dei, prouidentes non coactè, sed spontaneè
secundum Deum: neque turpis lucris gratia, sed voluntariè: neque ut dominantes K
in cleris, sed forma facti gregis ex animo.

Basil. Antistitis animos dignitas nō attollat: ne ab humilitatis ac modestiæ beatitudine exci-
dat, aut etiam ipse in superbiam elatus, in iudiciū incidat diaboli. Quin potius illud sibi
Quid sit
antistitē
esse.
Simple. persuadeat, multorum curam gerere, nihil aliud esse, quam multis inservire. Quemadmo-
dum igitur is, qui multis faucibus operam nauat, atque singulorum vulnerum saniem era-
dit, & cuique dolori consentaneum remedium adhibet, ex huiusmodi officio elationis &
arrogantiæ ansam minimè arripit, sed humilitatis potius ac sollicitudinis: eodem modo, &
quidem multo magis, is cui curandarum totius sodalitiij infirmitatū cura mandata est, tan-
quam qui omnium minister sit, ac rationem pro omnibus reddendā habeat, ita animo cōstitutus
esse ac trepidare debet. Hac enim ratione illud præstabitur, quod Dominus sibi proponebat,
cū diceret, Si quis vult inter vos primus esse, erit omnium postremus, atque omnium minister.

Mat. 10. Qui communem omnium curam suscepit, hoc animo esse debet: tanquam qui pro unoquoque
eorum

A eorum, qui ipsius fidei commissi sunt, rationem redditurus sit.

Discere sine pudore, ac sine invidia docere oportet: ac si quid ab alio didiceris, minime silentio dissimulare (quemadmodum improbae mulieres solent, quae adulterinos foetus pro suis supponunt) sed candido animo verbi parentem praedicare.

Cum homini difficile sit parere, tum vero longè difficilior esse videtur scire hominibus imperare: ac praesertim in hoc nostro imperio, quod & in lege diuina est, & ad Deum ducit. Cuius quanto sublimitas ac dignitas maior est, tanto quoque maius periculum.

Haec mihi re vera ars artium, ac scientia scientiarum esse videtur, hominem regere, animal mirè multiplex, ac maximè varium.

B Quemadmodum non eadem medicamenta nec eadem alimenta corporibus omnibus offeruntur, sed alia aliis, habita videlicet vel sanitatis eorum, vel aduersae valetudinis ratione: eodem quoque modo animae diuersa ratione disciplinaeque curantur. ij porrò curationis testes sunt, qui morbis huiusmodi vexantur. Alios mouet oratio: alij antistitis exemplo componuntur. Alij calcaribus opus habent: alij freno. Nam qui lentè & segniter ad virtutem mouentur, hi verborum stimulis excitandi sunt: qui vero spiritu, plus quàm par sit, incallescunt, ac praecipiti animorum impetu feruntur, velut equulei generosi procul à meta cursitantes, hos utique orationis freno coercere, ac velut obstricto collo retardare praestiterit. Alijs laus prodest, alijs reprehensio, modo utraque tempestiuè adhibetur: nam intempestiuè & stultè adhibita nocumentum attulerit. Alios cohortatio ad officium ducit, alios obiurgatio. Atque haec rursus alios si palàm arguantur: alios, si remotis arbitris increpentur.

C Sunt enim, qui nihil curent priuatas castigationes, publica autem reprehensione emendentur: sunt rursus, qui liberius reprehensi pudorem omnem abstergant, contraque priuatis castigationibus meliores fiant, ipsique, quos vicem suam dolere perspiciunt, hoc muneris vicissim rependant, ut eorum admonitionibus pareant. Quidam ita studiosè accuratèque obseruandi sunt, ut ne minima quidem & leuissima eorum errata dissimulentur, nimirum quae quòd peccata sua nemini cognita fore putant (quandoquidem id moluntur) prudentiae calliditatisque laudè sibi insolenter arrogat: contra in alijs ad nonnulla committere satius fuerit (ita ut videntes non videamus, & audientes non audiamus, quemadmodum dici solet) ne alioqui ipsi nimium crebris obiurgationum aculeis confixi & obruti, ad desperationè incitentur, tandemque proiecto pudore, quod ad inflectendos alliciendosque homines mirè efficacè medicamentum est, ad quoduis nefus perpetrandum audaciores reddantur. Quinetiam cum nonnullis ita agendum est, ut irati hominis & cõtemnentis, ac de salute eorum desperatis speciem

D praesertim te feras, cum tamen reuera nec ipsis irascaris, nec cõtemnas, aut pro perditis ac deploratis habeas, quorum videlicet natura id requirit: alij rursus lenitate & humilitate curandi, coniunctaque animi alacritate & promptitudine ad meliorem spem reuocandi. Alios vincere, alijs cedere plerumque utilius fuerit. Aliorum item opes & potentiam, aliorum egestatem, calamitatèque vel laudare, vel execrari.

Hic demum spiritualis imperij ac praefecturae scopus esse debet, ut qui alijs praest, ubique priuata sua commoda negligat, atque aliorum utilitati consulat.

Filijs parcere, paterna lex est.

Alentis etiam alimonia doctrina est.

E Animi tranquillitatem in obiurgando, ac seueritatem in laudando adhibere conuenit, ac neutrum per immoderationem labefactare: Verum hoc efficere, ut & paterna obiurgatio sit, & grauis laudatio: sic nempe, ut nec mollities dissoluta sit, nec acerba & odiosa seueritas, sed altera facilitatis ac lenitatis, altera prudentiae nomen obtineat, utraque autem cum philosophia coniuncta sit.

Sacerdotes iustitiam induite. Pascuae oves non dispergamus, nec occidamus, pro quibus animam suam bonus ille pastor posuit, qui cognoscit suas, & à suis cognoscitur, qui vocat eas nominatim, & introducit eas, & educit ab infidelitate ad fidem, & ab hac vita ad alterius vitam requiem. Metuamus ne, quod Scriptura comminatur, iudicium à nobis incipiat, atque de Domini manu duplicia peccata suscipiamus, ut qui nec ipsi ingrediamur, & eos qui ingredi possunt, prohibeamus.

Oves pastores vestros ne pascite, nec ultra terminos vestros assurgite. Satis enim vobis

est, si rectè pascamini. In iudices censuram vobis ne arrogate, nec legislatoribus leges imponite. Non enim dissensionis & confusionis est Deus, sed pacis.

Nilus. Præceptoris oculus, tacita doctrina est.

Quantum corpori præstat animus, tantum quoque is, qui animis medetur, eos antecellit, qui corpora duntaxat curant.

Tantò sublimius est regno sacerdotium, quantò spiritus carne præstantior.

Fieri nõ potest, vt sacerdotum vitia obscura sint. Verùm leuissimã quoque statim in apertum proferuntur.

Nec prudentiam etate metiri, nec senem à canitie explorare conuenit: nec riuus iuuenem ab ecclesiastico ministerio submouere, sed neophytum. Inter vtrumque porò permultum est discriminis.

Chrysof. Plerique sunt, qui simulatque aliquem ab opibus abhorrentem viderint, protinus eum ad huiusmodi munus obeundum idoneum esse censeant. Atqui fieri possit, vt is pestilens antistes sit, lupusque, non pastor.

Nec iuuenem quisquam criminetur: nec senem laudibus efferat. Nam nec canities virtus est, nec iuuentus vitium. Multi etiam in iuuenili etate philosophiã documenta præbuerunt: multi contra etiã in senectute collapsi sunt. Etenim tres pueri in fornace erant, &

Dan. 3. flammã in rorem uerterunt: & Daniel duodecimo etatis anno ad populum Hebræũ concionem habebat, ac leones oues efficiebat: non quòd eorũ naturam immutaret, sed quòd eorũ

Gal. 1. feritatem fidei freno cõprimeret: & Paulus senex & canus erat: quiq; prius Ecclesijs prædonis instar populatus fuerat, postea fidei palmã rapuit, ac proba ouis, & præco, atq; Apostolus extitit. Quæ cum ita sint, non est quòd vel iuuenẽ sugilles, vel senẽ prædices. Neq; enim in etatis differentia virtus & vitium, sed in mentis ac sententiã discrimine cõsistunt.

Ac proinde nec, si sobrius ac prudẽs fueris, quicquã tibi detrimẽti præmatura etas afferet: nec, si segnis & ignauus, quicquã te senectus iuuaabit. Senectus enim non in criniũ canitie, sed in animi virtute sita est. Sic nimirũ Dauid adhuc iuuenis maturũ virtutis fructũ possidebat. Venit porò Samuel ad Isai, cornu habes, in quo sanctũ oleũ erat. Et quid ait? Misit me Deus, vt vnũ è filiis tuis regẽ efficiã. Quo audito, Isai filiũ natu maximũ in mediũ adducit, arbitratus eũ ad huiusmodi dignitatẽ idoneũ esse. Atq; Propheta: Non hunc elegit Dominus. Adducit itaq; secundũ: Nec hũc. Tertiu. Nec itẽ hunc. Quartũ, quintũ. Iã filiorũ chorus cõsumptus erat, nec tamẽ inueniebatur is, qui quærebatur. Dixitq; Samuel: Nullũne præterea aliũ habes? Pudore suffusus est pater, atq; ait: Habeo, inquit, vnũ parvũ ac vilẽ. Verũm regẽ quæris: hic autẽ vilis est opilio. Tũ Samuel: Homo vilipẽdit: at Deus coronat. Nõ enim vt videt homo, sic videt Deus. Homo enim videt in facie: Deus autẽ intruetur cor. Num enim obesitatem quærimus, ac non potiũs anima nobilitatem expetimus?

1. Reg. 16. Vis scire quanta sacerdotũ potentia sit? Baptismum animo complectere, peccatorum remissionem, adoptionem, sexcẽtia denique bona, quæ per manuum eorũ impositionem, ac per inuocationem, quam tua causa faciunt, tibi contingunt. At quia negligenter ad ipsos, ignauoque ac languido animo, accedimus, propterea vita nostra omnis funditus euersa est.

Si Patriarcha Iacob, cum armẽtis præesset, ac pecudes rationis expertes pasceret, rationemque homini duntaxat reddendam haberet, noctes tamen insonnes transibat, æstusque & algores, atque omnes cœli iniurias ferebat, vt ne quid sibi ex illis periret: quantò magis nos, qui non brutis, sed spiritualibus ouibus præfecti sumus, nec hominibus, sed Deo, rationem referendam habemus, ni hil omnino, quod gregi vtilitatem afferre queat, defugere ac recusare debemus? Verũm quòd grex hic illo melior est, & homines brutis, & Deus hominibus, hoc quoque maius acriusque studium ac diligentiam alacritatẽque adhibere.

Huiusmodi sanctorum virorum viscera sunt, animique in filios propensio est, vt cum ipsis mori dulcius existiment, quam sine ipsis viuere.

Ignat. e- Facite omnes vt Episcopum sequamini, quemadmodum Christus Patrem: presbyterorum chorũ, vt Apostolos. Diaconos autem Vereamini, non secus ac Dei mandatũ. Nemo quicquã eorũ, quæ ad Ecclesiã attinẽt, citra Episcopi autoritatẽ faciat. Ea firma Eucharistia esse cõfiteatur, quæ ab Episcopis fit. Vbi Episcopus apparuerit, illic vulgõ sit: quẽadmodũ vbi est Christus, illic etiã catholica ecclesia est. Citra Episcopũ nec baptizare, nec synaxin

pist. ad smyrn. facere

A *facere licet: sed quod ille probauerit, hoc Deo quoque gratum est. Qui Episcopum honore afficit, is à Deo honoratur. Qui clam Episcopo aliquid facit, hic diaboli cultor est.*

*Omnes perfer, vt te quoque Christus: omnibus in charitate here. Precibus sine vlla in-
termessione stude. Pete intelligentiã maiorem ea quã habes. Vigila, in somne oculũ habe.* *Epist. ad Polyc.*

Omnium morbos porta, vt numeris omnibus absolutus athleta. Vbi maior labor, illic quoque vberior questus. Probos discipulos si amaueris, nihil gratiæ tibi habendum erit. Itaque in hoc potius incumbe, vt morum facilitate atque clementia contumaces subiicias. Non omne vulnus eodem emplastro curandum est. Febrium accessiones perfusionibus seda. Propterea carne simul & spiritu constas, vt quæ oculis tibi subiiciuntur, corrigas: quæ autem aspectum tuum fugiunt, petas vt tibi detegantur: quò nihil omnino prætermittas.

B *Antistitem oportet vitam ab omni reprehensionis nota puram ducere, nec rei vllius Deo gratiæ studium prætermittere.*

Ante omnia oportet Ecclesiã ministrum ab ira alienum esse: nec obiurgatione vti, sed Athana's hortatione ac deprecatione.

Tum demum doctori ex animi sententia sermo succedit, ac fidem nanciscitur, cum ipse Didymi. vita & moribus docet: iuxta illud, De ijs quæ cepit Iesus facere & docere. *Ait. 1.*

Sacerdotem prudentia, & vita, ac morum ingenuitas, efficit. Sermonem virtutem docet: Euagr. opere autem eam prædica.

Alexander eminens plebem candidis vestibus indutam conspicatus, sacerdotes autem atque antistites bysiniis amictos, pontificem verò, in hyacintho & aurea stola, atque capite cidarim, aureãque laminam, in qua Dei nomen inscriptum erat, gestantem, solus accedens, nomen illud, ac pontificem adorauit. Sciscitante autem Parmenione, quid esset, quamobrem ipse, cum ab omnibus adoraretur, Iudeorum tamen pontificem adoraret: Non eum, inquit, sed Deum, à quo sacerdotij dignitate ipse ornatus est, adorauit.

De malis Episcopis, ac Dei mandata minimè seruantibus.

CAP. XXVI.

A C E R D O T E S eorum in gladio ceciderunt.

Deut. 32.

Absconderunt sacerdotes legem Domini. Principes e-

Mich. 3.

ius in muneribus iudicabant, & sacerdotes mercede docebant.

D **S** Nunquid non vestrum est scire iudicium, qui odio habetis bonum, & diligitis malum: qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum? Sacerdotes eius polluerunt sanctum, iniuste egerunt contra legem.

O pastor & idolum, derelinquens gregem: gladius super brachium eius, & super dextrum oculum eius. Brachium eius ariditate siccabitur, & oculus dexter eius tenebescens obscurabitur. Et dixi: Non pascam vos. Quod moritur, moriatur, & quod succiditur, succidatur, & reliqui deuorent vnusquisque carnem proximi sui. Ecce ego suscitabo pastorem imperitum in terra, qui derelicta non visitabit, & dispersum non quæret, & contritum nõ sanabit, & id quod stat, non nutriet, & carnes pinguium comedet, & vngulas eorum dissoluet.

Zach. 11.

E Præ vino nescierunt, & præ ebrietate errauerunt. Sacerdos & propheta præ ebrietate nescierunt, absorpti sunt à vino, errauerunt præ ebrietate.

Esa. 28.

Væ pastoribus, qui dispergunt & disperdunt oves gregis. Propterea hæc dicit Dominus: Vos dispersistis oves meas, & eiecistis eas, & non visitastis eas. Ecce ego vlciscar omnes malas adinventiones vestras. Oves perditæ factæ sunt populus meus. Qui pascebant eos, expulerunt eos: in montes errare fecerunt eos.

Ezech. 34.

Sacerdotes eius contempserunt legem meam, & polluerunt sanctuaria mea: inter sanctum & prophanum non habuerunt distantiam, & inter mundum & pollutum non intellexerunt: & coinquinabar in medio eorum. Principes eius in medio illius, quasi lupi rapientes prædam ad effundendum sanguinem, & auarè sectanda lucra. Prophetæ autem liniebant eos absque temperamento, &c. Hæc

22.

34.